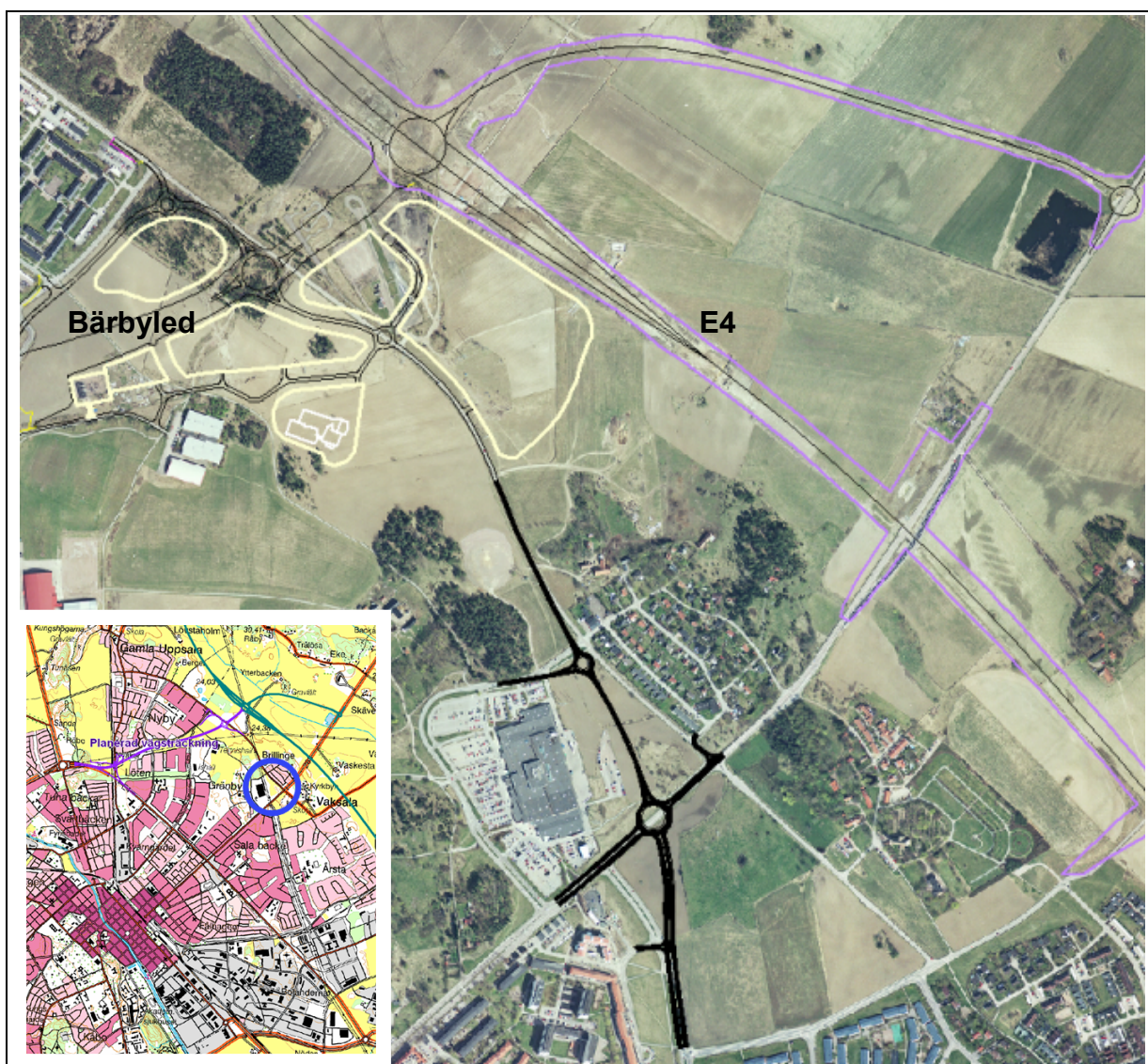

Diarienummer
2003/20023-1

Detaljplan för
Österleden / Fyrislundsgatan
Uppsala kommun

ANTAGANDEHANDLING

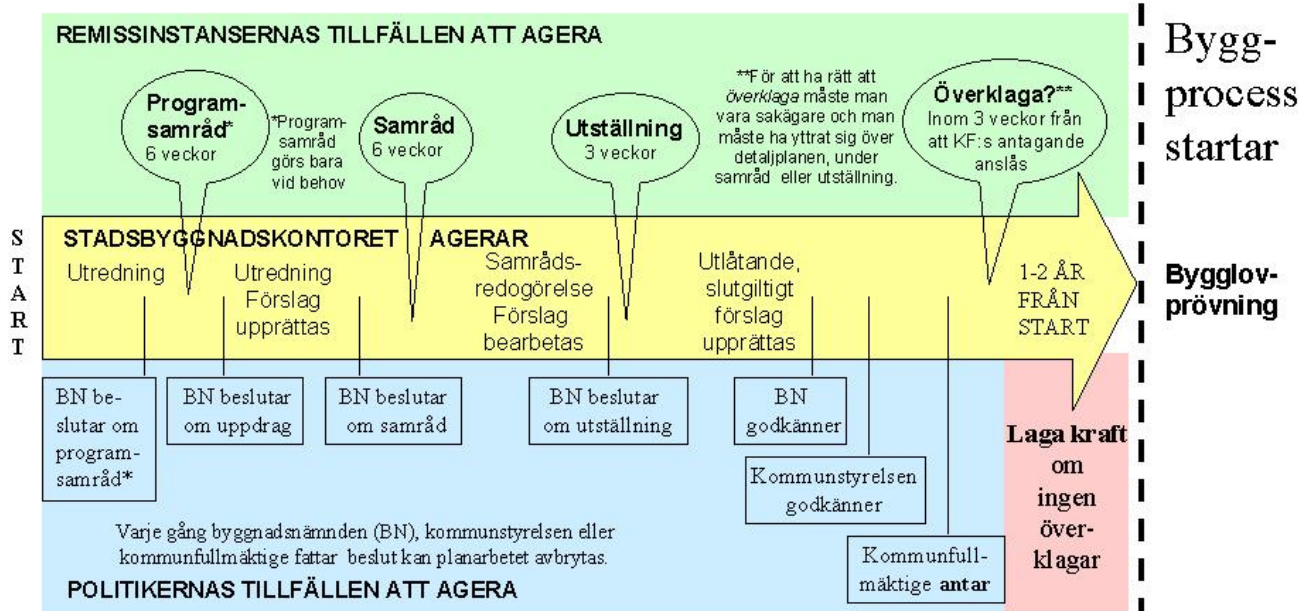

Handläggare: Lars Göran Wänstrand, telefon: 018 - 727 46 35, e-post: lars-goran.wanstrand@uppsala.se

UPPSALA KOMMUN
STADSBYGGNADSKONTORET
Postadress: 753 75 UPPSALA •
Besöksadress: Stadshuset, Vaksalagatan 15

Telefon: vx 018 – 727 00 00 • Fax: 018 – 727 46 61
e-post: stadsbyggnadskontoret@uppsala.se
Nätadress: www.uppsala.se/

Medborgarna ska enligt lag ha insyn i och möjlighet att påverka planeringen. Därför skickas detaljplanen ut på samråd till bland annat närboende och föreningar. Inkomna synpunkter sammanställs och beaktas i en *samrådsredogörelse*. Det slutliga planförslaget ställs sedan ut för allmänheten så att vem som helst kan ge synpunkter. Även dessa synpunkter sammanställs i ett *utlåtande* varefter endast små ändringar eventuellt görs innan *planen antas* av kommunfullmäktige. Fastighetsägare och boende i planens närområde som lämnat skriftliga synpunkter senast under utställningstiden kan därefter *överklaga planen*. Om ingen överklagar eller överklagandena avvisas vinner planen *laga kraft* och blir juridiskt bindande. Efter det kan byggprocessen börja och den inleds med en bygglovprövning.

Planhandlingar

Plankartan med planbestämmelser ger ram för hur området får användas och utformas. Plankartan är juridiskt bindande.

Planbeskrivningen klargör syftet och förtydligar planens innebörd. Här redovisas avvägningen mellan olika intressen och konsekvenserna inom planområdet och för omgivningen om planen genomförs. Planbeskrivningen har ingen egen juridisk rättsverkan.

Genomförandebeskrivningen redogör för villkor som skall uppfyllas innan planen kan antas och byggande påbörjas.

PLANBESKRIVNING

HANDLINGAR

Planförslaget omfattar följande handlingar:

- Plankarta med bestämmelser
- Planbeskrivning inklusive miljöbedömning
- Genomförandebeskrivning
- Utlåtande

PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG

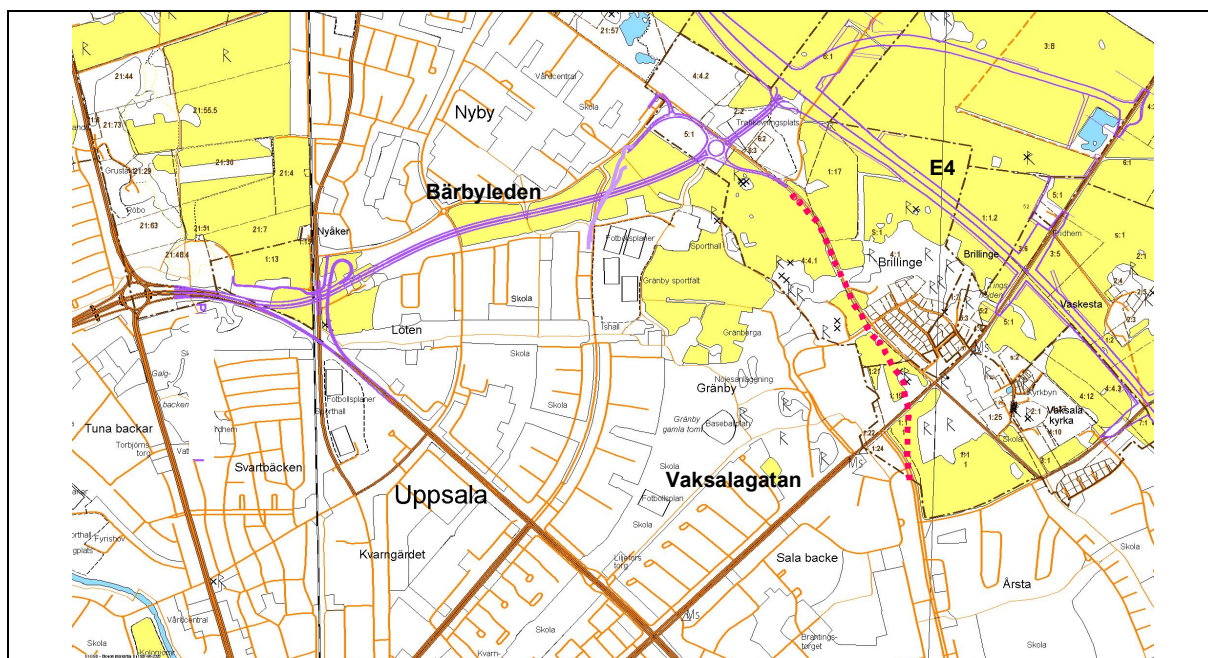
Detaljplanens syfte är att skapa planmässiga förutsättningar för en upprustning och ombyggnad av Österleden/Fyrislundsgatan.

Österleden får som följd av ny E4 och Bärbyleden 3 väsentligt ökad betydelse i stadens vägsystem. Detaljplan för vägen saknas norr om Brillinge och i övrigt behövs en allmän översyn vad gäller vägarnas systemlösning, standard och anpassning till anslutande markområden och intressen.

PLANDATA

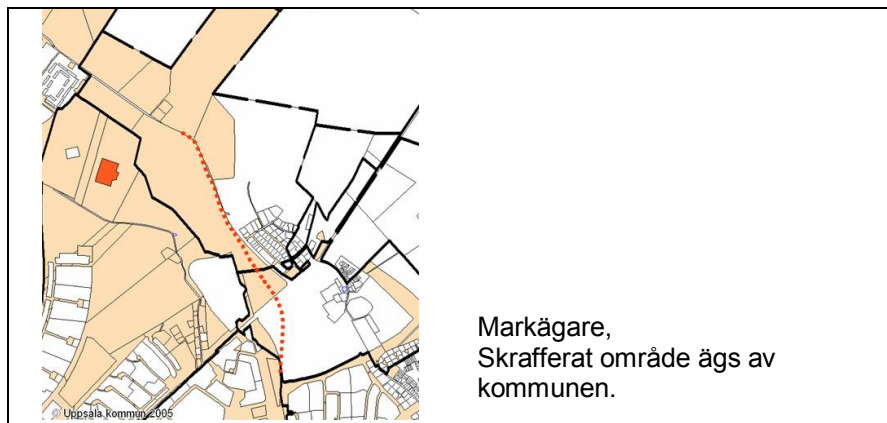
Lägesbestämning, areal, ägoförhållanden

Planområdet omfattar vägområdet och dess närområde där så erfordras för att klarlägga sammanhanget med angränsande områden. Det ca 1,4 km långsträckt planområdet sträcker sig från Fyrislundsgatan strax norr om Alrunegatan till anslutningen med Bärbyleden 3.

Nordöstra stadsdelarna: Vägsystem inklusive ny E4, Bärbyleden 3 och Österleden/Fyrislundsgatan (röd).

Den totala arealen för planområdet är ca 12 ha.
Huvuddelen av den direkt berörda marken ägs av kommunen. Övrig direkt berörd mark ägs av Uppsala kyrkliga samfällighet.

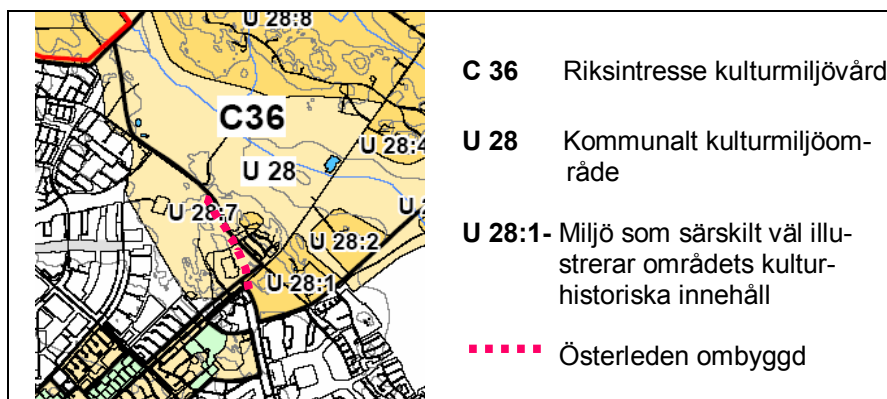

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Översiktliga planer, riksintressen

Planområdet omfattas av "Översiktsplan för staden", antagen 2002. Planområdet är i stora drag förenligt med översiktsplanens intentioner. Omläggningen av Fyrislundsgatan medför intrång i det kulturhistoriskt intressanta området kring forntida gravfält och Vaksala kyrka.

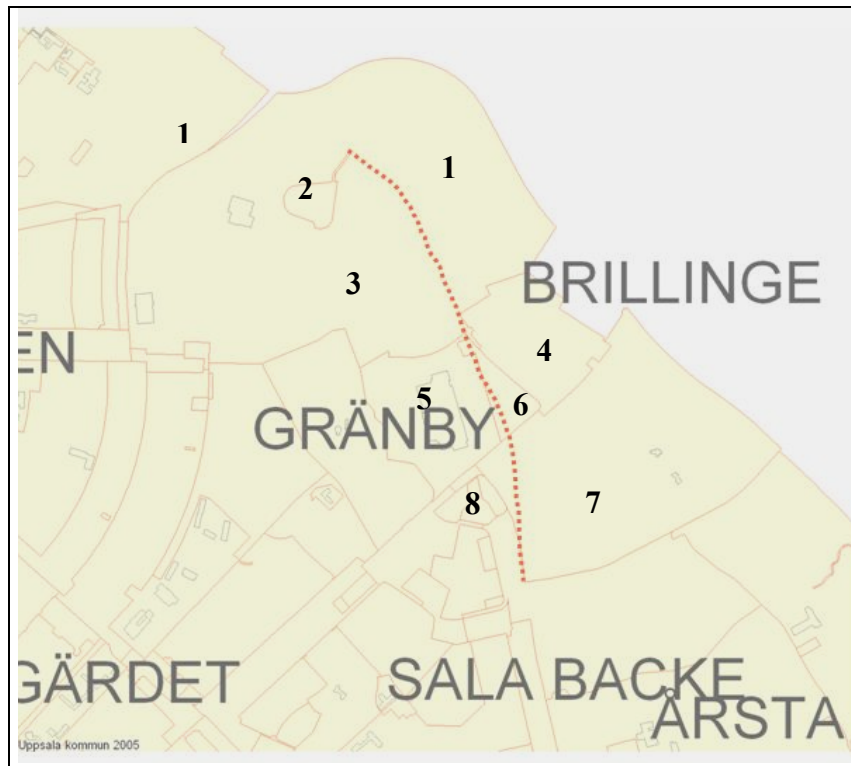
Planområdet berör till vissa delar riksintressen för kulturmiljövården samt ledningsstråk för högspänning.

Detaljplaner

Tidigare antagna detaljplaner:

1.	Dp 03/20022,	Bärbyleden,	antagen 2004
2.	Dp 01/20033,	Vattenverk Gränby,	antagen 2003
3.	Dp 70 U,	Gränbyparken,	antagen 1975
4.	Dp 70 A,	Brillinge,	antagen 1974
5.	Dp 70 AX,	Krämaren,	antagen 1995
6.	Dp 70 AF,	Krämaren o Vinkelhaken	antagen 1981
7.	Dp 95 E,	Vaksala Kyrkby,	antagen 1974
8.	Dp 57 Y,	Vinkelhaken,	antagen 1992
8.	Dp 02/20023,	Ritstiftet	antagen 2002

Schematisk sammanställning av tidigare antagna detaljplaner.

Österleden markerad med prickad röd linje

Program för planområdet

Österleden behandlades översiktligt i det detaljplaneprogram som föregick detaljplanen för Bärbyleden 3. Med stöd av det samrådsbehandlade programmet beslutade Byggnadsnämnden i februari 2003 att låta upprätta förslag till detaljplan för Österleden. Det inledande utredningsarbetet har sedan visat att en ändamålsenlig trafiklösning erhålls om planläggningen utvidgas till att omfatta en sammankoppling av Österleden med Fyrislundsgatan norr om Alrunegatan. Omfattningen av planarbetet har presenterats för kommunstyrelsens planeringsberedning i juni och november 2004.

Kommunala beslut i övrigt

Planläggningen ligger i linje med Kommunstyrelsens beslut 30 maj och 9 november 2001 samt 25 mars 2003 avseende planläggning och detaljutformning av Bärbyleden 3.

Övriga markanspråk och idéer för utveckling av angränsande markområden och verksamheter

I direkt anslutning till planområdet finns bestående enskilda och kommunala verksamheter samt planer och idéer för att komplettera dessa samt att utveckla nya. Följande är aktuella för planläggning eller fördjupade studier:

- Den helt dominerande verksamheten, Gränby Centrum, har under drygt 30 år formats till ett modernt köpcentrum. Planer finns nu för att gå vidare för att utveckla handeln och att göra anläggningen än bättre tillgänglig för kunderna.
- Almtuna IS har väckt frågan och driver ett förslag om att anlägga en arena för ishockey och andra evenemang som drar publik i storleksordning 8000 personer.
- En infartsparkering i kombination med omstigningsplats för busstrafik planeras vid centrumanläggningens södra gavel.
- 4 H –gården består som mötesplats och för ett utbud av aktiviteter som vänder sig till barn och ungdomar. Med anslutning till 4-H-gården finns ett visst intresse för bevarandet av Linnéminnet.
- Högspänningsledningarna, nya lägen alternativt jordförlagda kablar.
- Återvinningsstation för avfall, tänkbart läge längs Österleden.

Med undantag för 4-H- gården vars verksamhet är väl definierad, krävs *ytterligare utredningar* och *särskild detaljplanläggning* för att pröva om föreslagna anläggningar och utökade verksamheter är förenliga med allmänna och enskilda intressen, exempelvis vad gäller miljöpåverkan och handelspolitiska överväganden.

FÖRUTSÄTTNINGAR och FÖRÄNDRINGAR

Mark och vegetation

Marken inom och i direkt anslutning till planområdet är flack. Vegetationen är sparsam och likartad. Längs vägen , norr om Brillinge, gränsar planområdet till jordbruksmark. Även vid passagen av Brillinge berörs huvudsakligen små åker-tegar som i nuvarande detaljplan markerats som park. I södra delen, mellan Brillinge och den blivande vägen, finns områden av annan karaktär och med inslag av fornlämningar. Med några meters nivåskillnad och fritt utvecklad vegetation bestående av

gräs och nyponbuskar samt enstaka småvuxna träd kan området ses som en välgörande buffert mellan bostäderna i Brillinge och den nya vägen. Söder om Vaksalagatan berörs åkermark som i tidigare detaljplan betecknats som respektområde kring Vaksala kyrka och fornlämningarna i anslutning till denna. Väganläggningarna får ett gott stöd i terrängen. Naturmarken norr och söder om Vaksalagatan bidrar till att markera gränsen mellan stad och landsbygd. Cirkulationsplatsen i korsningen mellan Österleden och Vaksalagatan bildar entré till staden.

Bilden visar Österleden/Fyrislundsgatan i sitt sammanhang med anslutande vägar och verksamheter.

Foto 2003.

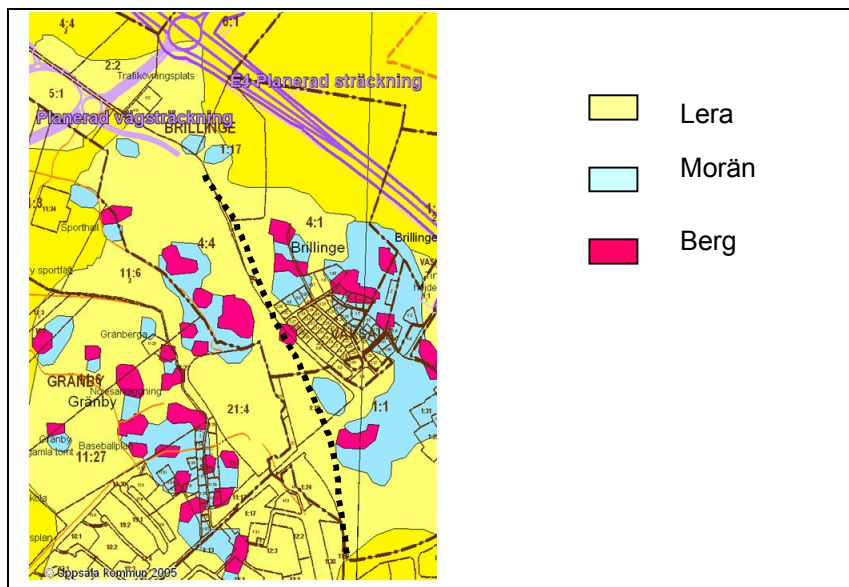
Planområdet ingår som en del i ett kulturlandskap med gamla anor. Det från bevarandesynpunkt känsligaste området är gravfältet öster om Fyrislundsgatan vilket också utgör en del av respektområdet för Vaksala kyrka.

6(21)

Geoteknik

Någon geoteknisk utredning har inte gjorts med anledning av planläggningen. Inga stabilitetsproblem eller exceptionella åtgärder för grundläggningen av anläggningarna förutses. En geoteknisk utredning genomföres som underlag för detaljprojekteringen av vägen.

Inga kända föroreningar finns i mark som berörs av anläggningsarbetet. I anslutning till delar av vägområdet finns tidigare lertäkter som återfyllts med bland annat rivningsmassor.

Sociala förhållanden

En ökad trafikbelastning på Österleden bidrar till att Brillinge blir ytterligare avskilt som bostadsgrupp. Olägenheterna motverkas av att vägen flyttas västerut, bort från bostäderna, och planskilda korsningar för GC- trafik medverkar till gena och säkra förbindelser med köpcentrat och i riktning in mot staden.

GC- vägarna inklusive GC- tunnlarna belyses. Stråken ligger öppet exponerade i en omgivning där många människor uppehåller sig under en stor del av dygnet vilket bidrar till en hygglig social kontroll och säkerhet.

Tillgänglighet för funktionshindrade

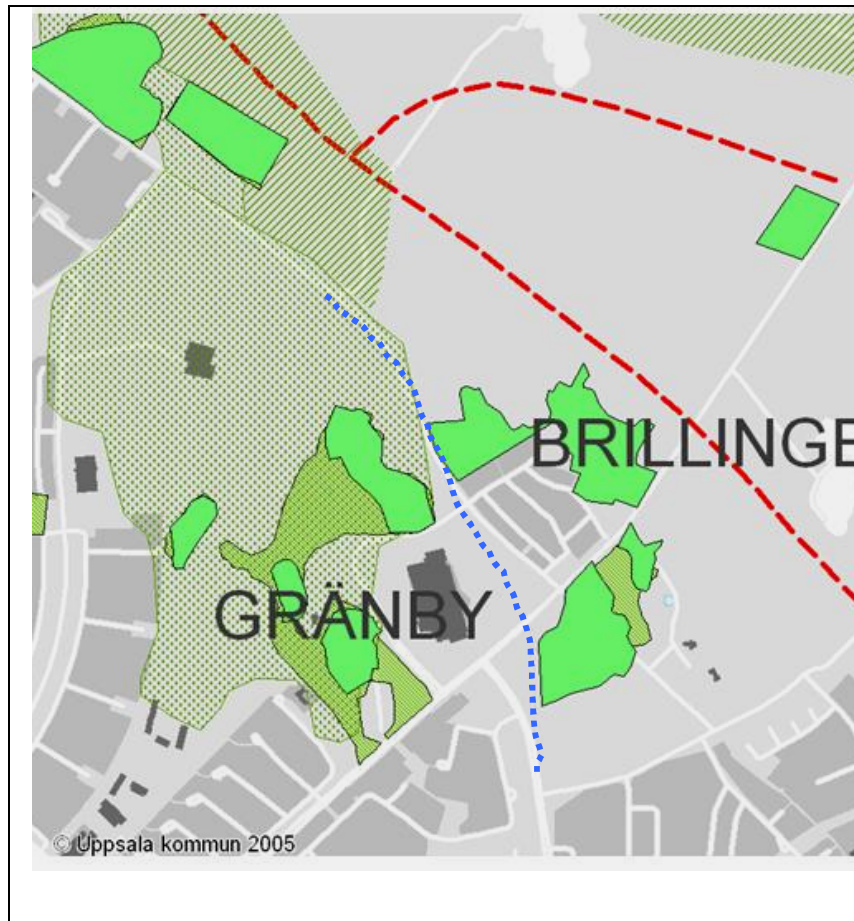
Nya anläggningar för allmänt bruk skall utformas så att de är tillgänglig för människor med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga. I detta sammanhang gäller det främst bekvämlighet och orienterbarhet på GC-vägarna. Till stor del avgörs detta vid detaljprojekteringen för anläggningarnas olika delar. Det är därför viktigt att samordningen av sociala och tekniska intressen görs i ett tidigt skede av projekteringsarbetet för respektive anläggning.

Friytor

Naturmiljö tillgång till promenadmark och närströvmark

Planläggningen påverkar inga friområden av väsentlig betydelse för det rörliga friluftslivet.

Naturmarken i vägens grannskap har däremot stor betydelse som landskapsbildande element och som stöd för väglinjen vid inpassningen i landskapet. Därutöver är områdena viktiga som miljöskapande närströvmråden för Brillinge och 4H-gården.

Översiktsplan 2002: Österleden markerad som blå streckad linje. Gröntonade markeringar visar skyddsvärda naturområden alternativt områden av värde för friluftsliv eller som närnatur till skolor.

Väganläggning, trafik och trafiksäkerhet

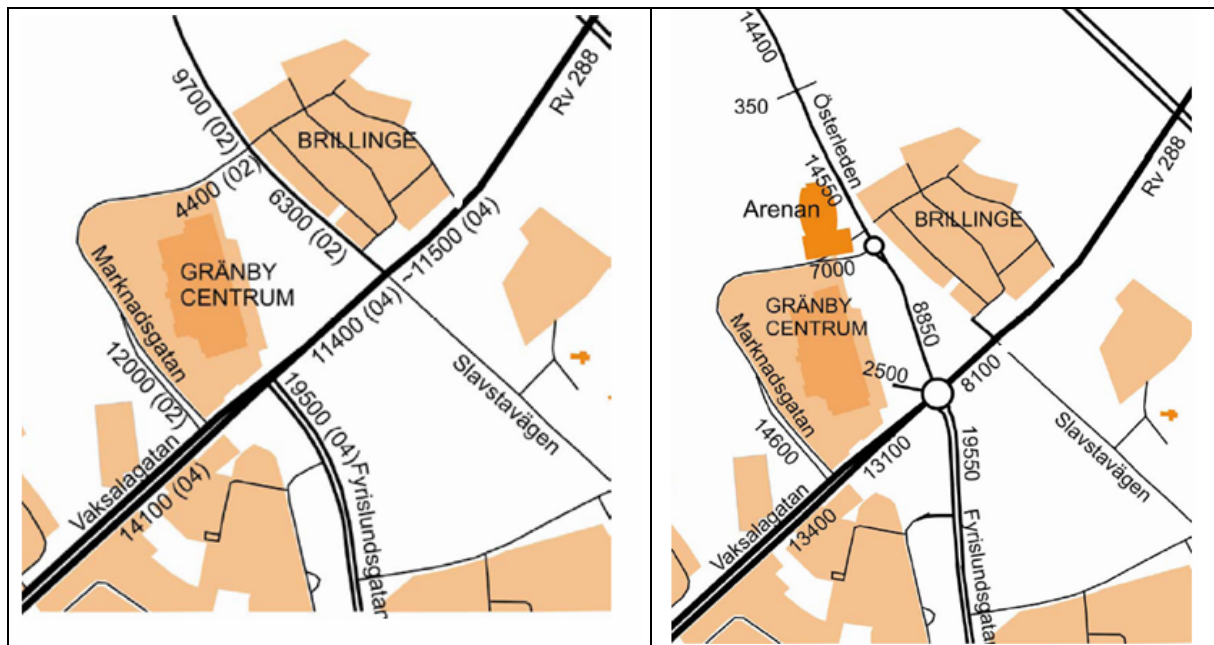
Österleden utgör en betydelsefull del av stadens överordnade gatunät med direkt anknytning till riks- och europavägarna. Målet är att skapa en robust och lågsiktigt hållbar lösning avseende framkomlighet, säkerhet och miljöanpassning för Österleden/Fyrislundsgatan inklusive kompletterande GC-vägar.

Trafikflöden

Samhället har ett växande behov av kommunikationer inbegripet även vägtrafiken. Till den allmänna trafikökningen som grundar sig på ekonomisk tillväxt, skall läggas den ökning som bli följden av ett ökat antal invånare i staden och dess omland.

Trafikflödena för år 2020 har beräknats med stöd av dator och beräkningsmodellen "Emma" samt baseras i övrigt på samma förutsättningar som gäller för översiktsplanen för staden kompletterat med utvecklad handel i Gränby centrum och en evenemangsarena. Resultatet av beräkningarna är naturligtvis beroende av att givna förutsättningar och antaganden infrias. Här finns en viss osäkerhet åtminstone med avseende exakt på prognosåret 2020. Erfarenheter visar dock att prognoserna med gott resultat kan användas som ett kvalificerat stöd för dimensioneringen av väganläggningen och erforderliga åtgärder i anslutning till denna.

Följande bilder jämför dagens biltrafik med beräknade flöden år 2020.

Trafikflöden vardagsmedeldygn uppmätta år 2002/2004.

Trafikflöden prognos för år 2020

Norr om Brillinge behåller Österleden sin nuvarande sträckning och förhållandevis öppna placering i landskapet. Högspänningsledningarna med sina stolpar sätter dock, nu liksom tidigare, gränser för vägens geometriska utformning. Strax norr om Brillinge finns strax väster om Österleden stolpar för Svenska Kraftnäts 220 kV- ledning. I samråd med ledningsägaren konstateras att stolpen måste flyttas söderut för att hushålla med mark, bland annat för eventuellt arenaområde, samt hålla nere anläggningskostnader och miljöbelastning på Brillinge.

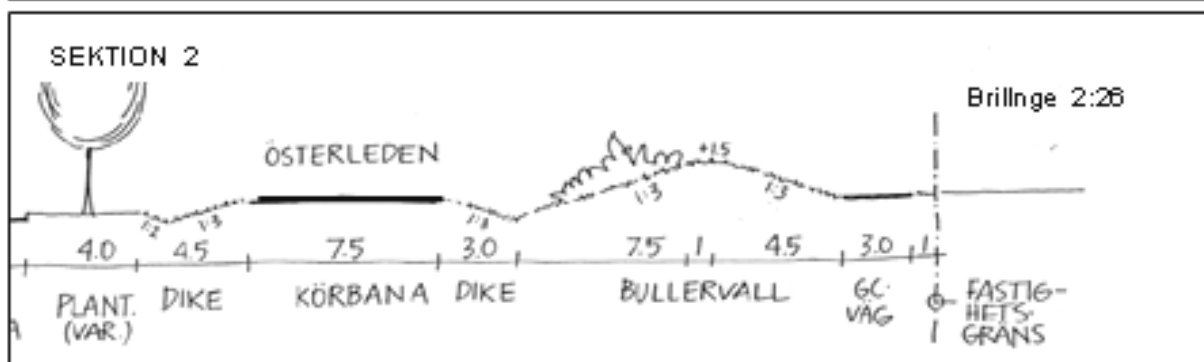
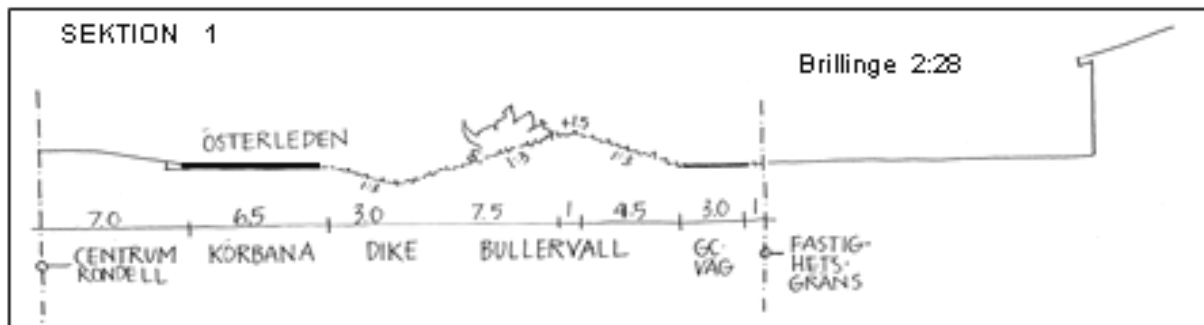
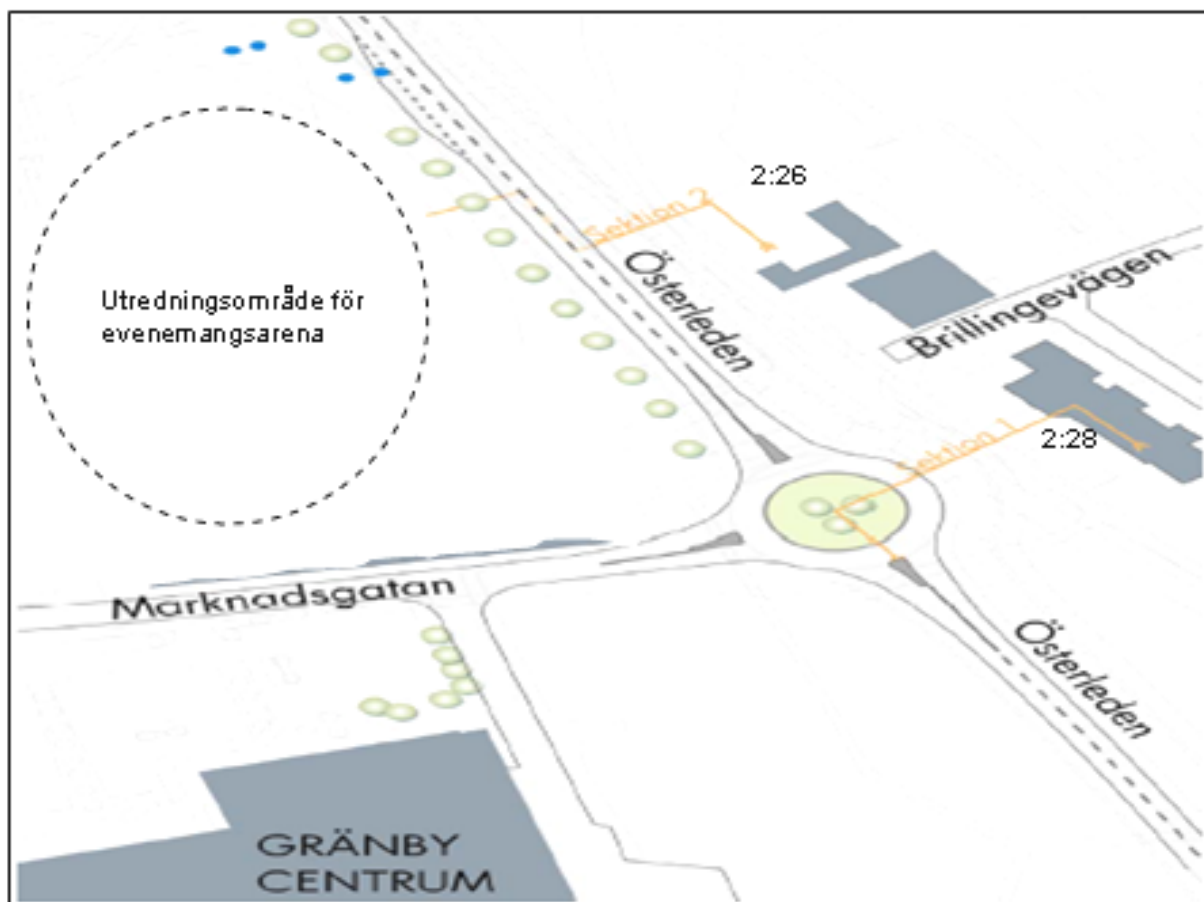
Lantbruksfastigheten Brillinge 4:1 med brukningscentrum omedelbart norr om Brillinge har idag direkt anslutning till Österleden. Så länge verksamheten består, till nytta för bland annat landskapsvärden, så behålles också vägenslutningen.

Utmed vägens norra del fram till anslutningen med Bärbyleden finns på östra sidan planlagt för kommersiella verksamheter, service, handel och kontor. Västra sidan gränsar till Gränbyfältet. Här planeras för en utveckling av idrottsanläggningarna med tillhörande byggnader.

Vid passagen av Brillinge flyttas vägen västerut med anpassning till miljövärden och skyddsbehov samordnat med idéer för utveckling av Gränby Centrum och en evenemangsarena. Anslutningen av Marknadsgatan utformas som cirkulationsplats. Söder därom, på östra sidan fram till Vaksalagatan, behålles naturmarken med fornlämningar och den sparsamma vegetationen. Utrymmet mellan vägen och Gränby centrum inklusive ledningsstråket, kan bli aktuellt som parkeringsområde för en utvecklad centrumanläggning. Merparten av marken är tidigare planlagd för ändamålet men för närvarande utnyttjas endast en mindre del för parkering. Den nya anslutningen för Marknadsgatan medför en mindre justering av gränser och anslutningsvägar för den norra delen av parkeringsområdet.

Brillinge, med drygt 60 villafastigheter, 2 små hyreshus och 2 småindustrifastigheter, har under lång tid påverkats av vägar, trafik och andra verksamheter som följer på stadens tillväxt. För att mildra följdverkningarna vidtas nu åtgärder för bullerdämpning samt en översyn av trafikförsörjningen av Brillinge. I den smalaste passagen, mot fastigheterna 2:26 till 2:31, anläggs en 1-2 m hög jordvall till skydd mot trafikbuller och oönskade synintryck. För att undvika öppningar i val-len stängs Brillingevägens anslutningen till Marknadsgatan för biltrafik. Viss gatumark frigörs och kan tillföras Brillinge 2:26 och 2:27. Anslutningen till Vaksalagatan behålles som tillfart till Brillinge. Kapaciteten räcker gott med tanke på antalet hushåll. Säkerheten i korsningen har nyligen förbättrats genom åtgärder som begränsar hastigheten. Trafikflödet beräknas dessutom minska när ny E4 och Bärbyleden tas i bruk. Lokalvägarna inom Brillinge behålles oförändrade.

Den nuvarande Österleden omformas till GC-väg längs gränsen mot Brillinges. Slavstavägens anslutning till Vaksalagatan stängs för biltrafik. Vägen omformas till GC-väg. Åtgärden leder till att sambandet mellan fornlämningsområdet och Vaksala kyrkby stärks.

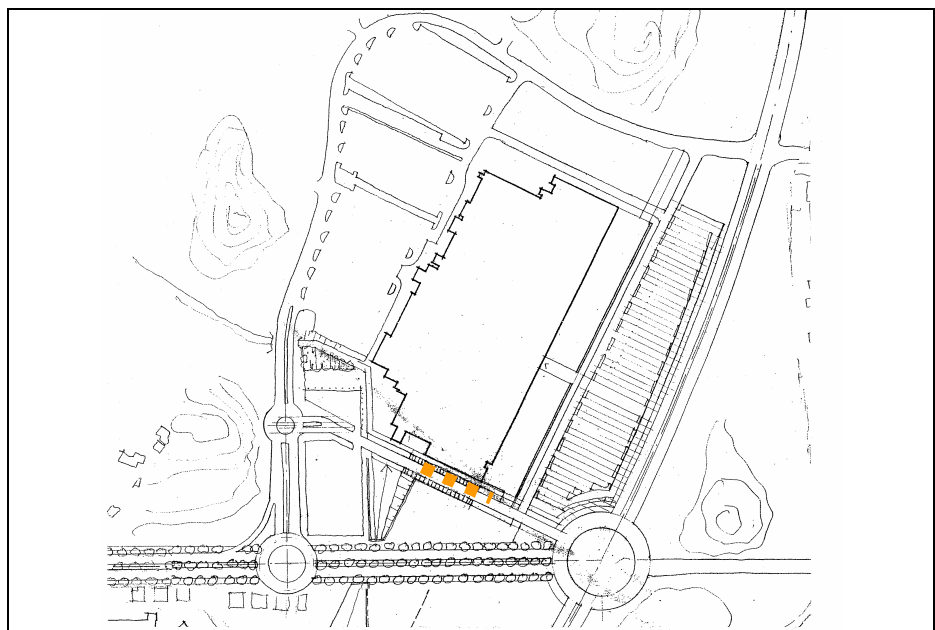
Plan och sektioner med föreslagen bullerskyddsvall vid Brillinge 2:26 – 2:31

Tyréns AB, Uppdrag 208446 april 2005

Planerna för en evenemangsarena är på idéstadiet. Utvecklingen drivs av "Arenaprojektet" som i skissform har presenterat ett första utkast. Detta måste bearbetas vidare med anpassning till bland annat Österledens utrymmesbehov. Om arenaprojektet kommer till utförande måste detta prövas och fastläggas i särskilt upprättad detaljplan.

Anslutningen till Vaksalagatan, väg 288, utformas som cirkulationsplats. Tanken är, att i samverkan med kulturlandskapet kring Vaksala kyrka, skapa en värdig och samtidigt kapacitetsstark entré till staden. I förlängningen av Österleden kopplas en ombyggd Fyrislundsgata. Den nybyggda delen behåller samma standard som utgående del av Fyrislundsgatan. Vägsträckningen naggar respektområdet för det närbelägna gravfältet. Ett friområde behålles dock mellan vägen och det egentliga fornlämningsområdet. Väster om den ombyggda Fyrislundsgatan friläggs ett område som tillsammans med en frilagd ledningsgata blir föremål för särskild planering. Vaksalagatan i riktning in mot staden byggs om till fyra körfält och en smal mittskiljeremsa. Gatan får en stadsmässig karaktär.

Cirkulationsplatsen kompletteras med en lokalkörbana in mot centrumanläggningen. Avsikten är att nuvarande busshållplatser i en kommande planläggning samlokaliseras med en utvecklad busshållplats i anslutning till centrumanläggningens södra gavel. Den nya hållplatsen, som betjänar lokal och regional busstrafik, kombineras med en infartsparkering. Centrumanläggningen får därmed god tillgänglighet och bytet mellan skilda slag av kollektivtrafik och biltrafikkanter blir enkelt.

Skiss för utveckling av Vaksalagatan, Marknadsgatan och busshållplats markerad vid Gränby C.

I riktning mot Jälla behålles Vaksalagatan med två körfält. Anslutningen till Brillinge behålles medan den södra anslutningen, mot kyrkan och Årsta, stängs för biltrafik i enlighet med tidigare detaljplan.

Vägprofilerna följer, där sträckningen sammanfaller, i huvudsak höjdläget för nuvarande vägar. På nybyggda delar anpassas höjdläget till omgivande mark och till nivån på anslutande vägar.

Gång- och cykeltrafik

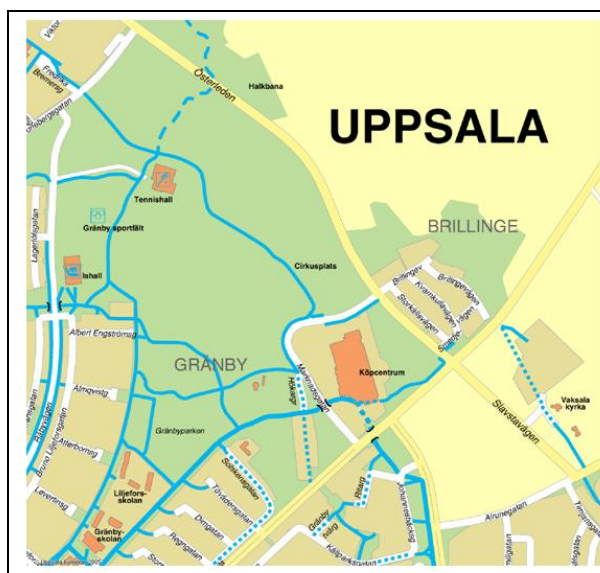
Gränby Centrum ligger idag i skärningspunkten för befintliga och tillkommande GC-stråk. Utveckling av såväl vägnät som verksamheter i området medför att GC-vägarnas organisation måste bearbetas för att anpassas till ändrat resmönster, fler cyklister och nya barriärer.

I ett första steg kompletteras GC-vägarna med anpassning till ombyggnaden av Österleden/Fyrislundsgatan. Vidare utveckling sker i takt med att enskilda projekt detaljplanläggs och genomförs. En sammanhängande GC-väg skapas från Årsta/Vaksala kyrkby till planområdets norra del där GC-vägen ansluter till ett öst-västligt stråk som ingår i detaljplanen för Bärbyleden. Öster om Österleden/Fyrislundsgatan utnyttjas delar av Slavstavägen och nuvarande Österleden som båda på vissa delar tas ur bruk för biltrafik.

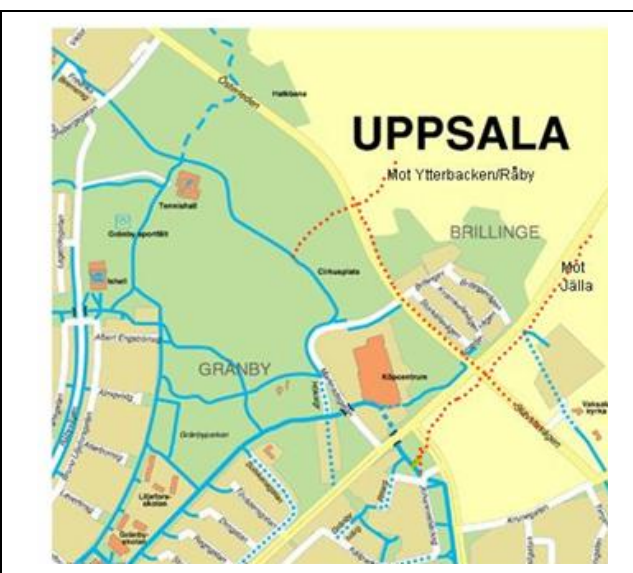
Cykeltrafiken på väg 288, Östhammarsvägen, är hänvisad till en cykelbana på den södra vägreken fram till en anslutning med nuvarande GC-vägar söder om Brillinge. GC-vägen förlängs västerut i tunnel under den ombyggda Fyrislundsgatan fram till en anslutning med GC-vägen som korsar Vaksalagatan i tunnel söder om Gränby centrum. I avvaktan på att ledningsgatan friläggs ansluts GC-vägen till det befintliga stråket vid korsningen med Johannesbäcksgatan.

Brillinge blir alltmer kringskuret av trafikleder som bildar stora barriärer. För att säkra bland annat skolvägarna anläggs en GC-tunnel under Österleden i höjd med köpcentrat. Förutom trafik i riktning in mot staden har tunneln betydelse för lokal trafik till centrumanläggningen.

GC-vägens korsning med Vaksalagatan söder om Brillinge behålles i nuvarande läge i plan med körbanan.

Utdrag ur Cykelkartan 2000

GC-vägar kompletterade för bland annat Österleden / Fyrislundsgatan

Kollektivtrafik

Österleden trafikeras av Uppsalabuss linje 91 och 127. Om busstrafiken består efter ombyggnad av Österleden finns utrymme för eventuella busshållplatser.

Teknik

Vatten och avlopp

Den ombyggda Österleden korsar allmänna vatten- och avloppsledningar för Brillinge.

Vägdagvattnet avleds i diken och ledningssystem allt efter förutsättningarna för att samla upp och avleda vattnet till recipienten. Systemlösningen, kombinationen av öppna diken, rörledningar och behovet av pumpanläggningar utreds i detalj och projekteras när bygghandlingarna för vägen upprättas.

För att rena dagvattnet och utjämna flödet vid häftiga regn anläggs fördröjningsmagasin där också eventuella föroreningar kan avskiljas. Plats för dammar eller underjordiska magasin finns inom friområdena i anslutning till vägen.

Energi

Österleden inklusive GC-vägarna belyses.

Högspänningsledningar

Vattenfall och Svenska Kraftnät äger högspänningsledningar med sträckning genom planområdet. Kommunen förhandlar med ledningsägarna om att jordförlägga alternativt bygga om ledningarna i annan sträckning.

Planeringen för Österleden/Fyrislundsgatan utgår från att ledningen består inom tiden för vägutbyggnaden. Svenska Kraftnäts stolpe, nr 295, strax norr om Brillinge berörs direkt av vägen och måste flyttas.

Förenlighet med ÖVERSIKTSPLAN och MILJÖBALKEN 3 och 4 kap

Detaljplanen är i huvudsak förenlig med "Översiktsplan för staden", antagen år 2002. Omläggningen av Fyrislundsgatan medför ett visst intrång i mark som betecknats som park/närnatur i översiktsplanen. I praktiken utgör marken friområde kring fornlämning och brukas idag som åker.

Detaljplanen strider inte mot miljöbalkens kapitel 3 och 4.

BARN- KONVENTIONEN

Barnens intressen och behov med anknytning till boende, fritid och skola har alltmer uppmärksamats, inte minst i stadsbyggnadssammanhang. Behoven växlar över tiden i takt med barnens ålder och utveckling.

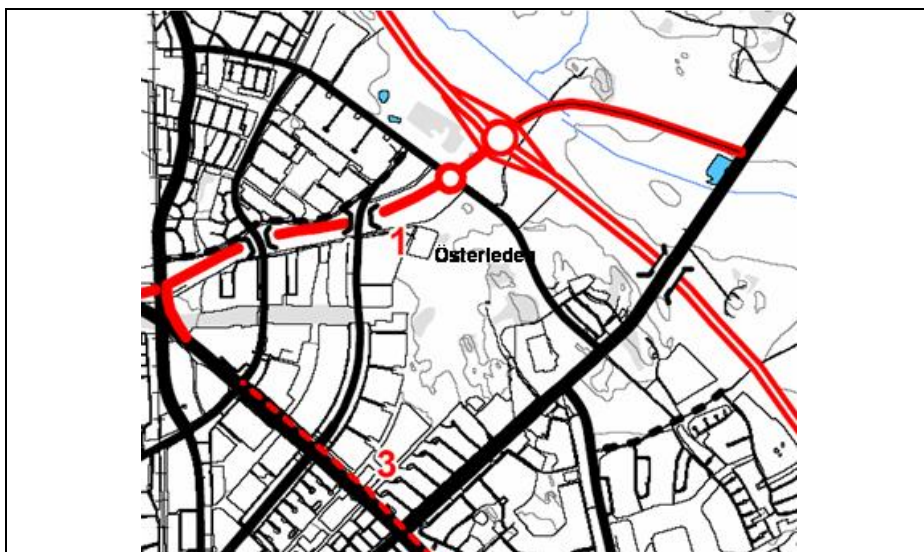
I detta sammanhang är det främst GC- vägar med anknytning till Brillinge och 4H- gården som måste uppmärksammas. Generellt sett ökar tillgängligheten och säkerheten genom tillkomsten av kompletterande GC- vägar och planskilda korsningar där biltrafiken är störst. Övergångsställena lokaliseras och utformas för att uppfylla kraven på bästa säkerhet för oskyddade trafikanter.

MILJÖBEDÖMNING

Allmänt

Ombyggnaden av Österleden/Fyrislundsgatan till ny sträckning påverkar omgivande landskap och verksamheter på annat sätt jämfört med nuvarande väganläggningar. Beroende av betraktarens intressen kan följdverkan av den ombyggda vägen uppfattas såväl positivt som negativt. Mest påtagligt gäller det boendemiljön i Brillinge men även landskaps- och kulturvärden berörs. Miljöbedömningen riktar i första hand in sig på dessa frågor. Andra frågor som bedöms ha liten betydelse för att kunna ta ställning till projektet behandlas kortfattat eller inte alls.

Det är inte meningsfullt att utreda *alternativ lokalisering* av Österleden. Tidigare utredningar och Översiktsplan 2002 samt planlagda och pågående anläggningsarbeten utpekar entydigt läget och Österledens roll som en betydelsefull infartsväg till staden.

Utdrag ur Översiktsplan 2002. Österleden i sitt sammanhang med ny E4 och Bärbyled 3.

Noll- alternativ

En enkel jämförelse görs med ett *noll-alternativ* där Österleden i nuvarande läge behåller sin funktion som infart till staden och tillfart till köpcentrat. Trafikprognosen, se sidan 9, visar att Österleden, även som noll-alternativ, skulle komma att belastas med väsentligt större trafik jämfört med dagens trafikflöden.

Att stänga vägen för genomfartstrafik är inte heller möjligt på grund av att tidigare planerade förbifartsvägar inte är genomförbara idag. Konsekvensen av detta blir att en redan idag för de närmast belägna fastigheterna bullerstörd miljö skulle bli än mer belastad. Åtgärder i form av bulleravskärmande plank eller murar skulle till stor del kunna dämpa störningen men ett så utformat och omfattande bullerskydd blir från estetisk och boendesynpunkt knappast godtagbart.

Förutom bullerskyddet måste, även för noll-alternativet, trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter längs och tvärs leden på något sätt lösas.

I sammanhanget skall också nämnas att Österleden på sträckan över Gränbyfältet saknar stöd i detaljplan. Vägområdet är idag betecknat som park.

Trafikbuller

Samhällsbuller, ofta likställt med trafikbuller, påverkar vår livskvalitet och hälsa bland annat genom störning av sömn och vila, stress, koncentrationssvårigheter, otrivsel och svårigheter att uppfatta samtal eller att använda tele fon/radio/TV. Vid långvarig exponering kan det uppstå fysiologiska effekter på hjärt- och kärlsystemet.

Störningsupplevelsen är beroende av vilken typ av buller det är, vilken styrka och vilken frekvens det har, hur det varierar över tiden samt vilken tid på dygnet det före kommer. Enskilda människor kan uppleva bullret som mer eller mindre störande.

Enligt WHO:s riktlinjer för samhällsbuller inträder följande effekter vid ökad exponering:

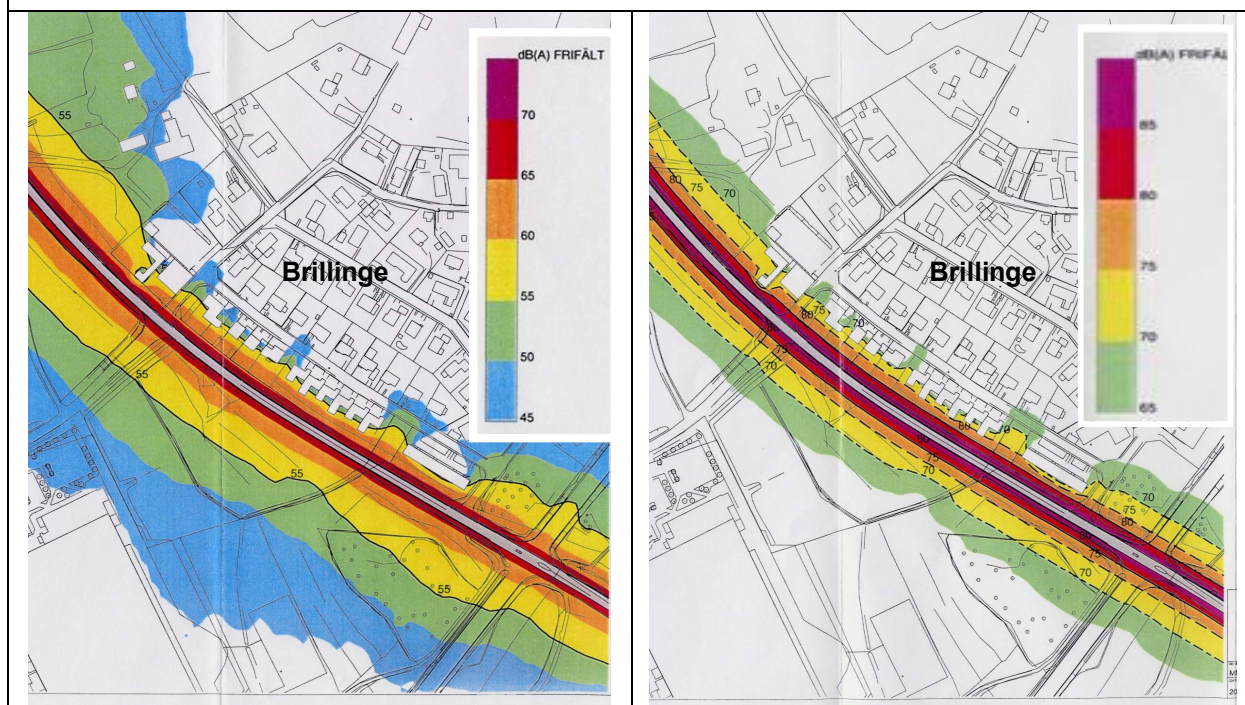
<u>Bullernivå</u>	<u>Effekt</u>
30 dB LAeq	God sömn
45 dB LAmax	God sömn
35 dB	Tal är 100 % förståeligt (1 m avstånd)
45 dB	Tal är ganska förståeligt (1 m avstånd)
50 dB	10-25 % ganska & mycket störda
55 dB	10-25 % mycket störda
65 dB	Ohälsosam röststrängning för att tal ska förstås (1 m avstånd)
65 dB	Barns inläring försämrad
65 dB	Risk för bullerorsakat högt blodtryck/hjärt-kärlsjukdom

Riksdagen antog 1997 följande riktvärden för trafikbuller som normalt inte bör överskridas för bostäder vid nyanläggning alternativt väsentlig ombyggnad av vägar.

30 dB(A) ekvivalentnivå inomhus
45 dB(A) maximalnivå inomhus nattetid
55 dB(A) ekvivalentnivå utomhus (vid fasad)
70 dB(A) maximalnivå vid uteplats i anslutning till bostad

Trafikens störningar för villafastigheterna närmast Österleden har uppmärksamats i utredningar gjorda för Bärbyleden. Utredningar visar att de närmast belägna fastigheterna är utsatt för trafikbuller inom intervallet 55-60 dB(A) ekvivalent nivå utomhus vid fasad.

Bullerberäkning för år 2020. Källa: J&W Akustikbyrå, projektnr 2002-132, daterad 2002-05-30.
Ny E4 och Bärbyleden 3 men Österleden i nuvarande läge (noll-alternativet).

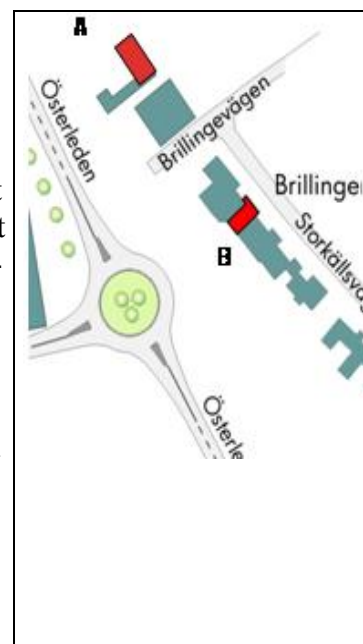

Ekvivalent ljudnivå 2 m över mark

Maximal ljudnivå 2 m över marknivå

Tidigare utredningar kompletteras nu med nya beräkningar utförda av Tyréns AB. Beräkningarna baseras på en ombyggd Österled inklusive skyddsvall mot de närmast belägna fastigheterna samt en trafikprognos som innefattar ett tillskott av trafik från en utvecklad centrumanläggning och en evenemangsarena. Befintliga avskärmningar placerade i tomtgränsen för vissa fastigheter har inte tillgodosåttats.

Följande tabell visar att bullerstörningarna för de närmast belägna bostadsfastigheterna i Brillinge blir väsentligt lägre efter ombyggnaden av Österleden jämfört med nuläget och tillämpade riktvärden.

Brillinge 2:26 (A)		
<i>Ekvivalentnivå</i>	Beräknad	Riktvärde
Utomhus, fritt fält	49 dB(A)	55
Inomhus korrigerat för fasadisolering, ca 25 dB(A)	25 dB(A)	30
<i>Maximalnivå, 5 % överskridande</i>		
Utomhus, fritt fält	59 dB(A)	70
Inomhus korrigerat för fasadisolering, ca 25 dB(A)	35 dB(A)	45

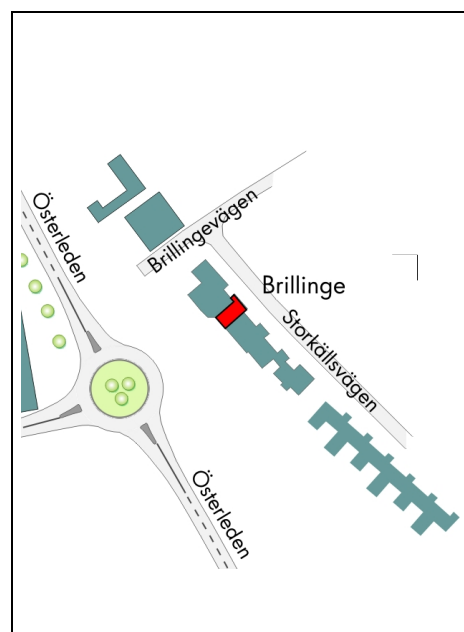
Brillinge 2:28 (B)		
<i>Ekvivalentnivå</i>	Beräknad	Riktvärde
Utomhus, fritt fält	50 dB(A)	55
Inomhus korrigerat för fasadisolering, ca 25 dB(A)	26 dB(A)	30
<i>Maximalnivå, 5 % överskridande</i>		
Utomhus, fritt fält	63 dB(A)	70
Inomhus korrigerat för fasadisolering, ca 25 dB(A)	39 dB(A)	45

Luftkvalitet

Luftföroreningar av skilda slag kan vid vissa koncentrationer påverka människors hälsa. Skadorna drabbar framförallt cirkulationsorgan och nervsystem men även allergi och astma kan uppträda. Planområdet och grannskapet ligger i öppet landskap där luftomsättningen är god. Luftkvaliteten är idag relativt god i stadens ytterområden.

Halterna kvävedioxid och partikelhalten (PM10) har ansetts vara vägledande för bedömning av behovet av ytterligare fördjupade studier när det gäller luftkvaliteten.

För bedömning av tillskott av kvävedioxid och partiklar har Vägverkets nomogram använts. De beräknade halterna innefattar dels det lokala bidraget samt ett bakgrundbidrag. Omläggningen och utbyggnaden av E4:a ingår inte i denna bedömning. Beräkningspunkten, Brillinge 2:28, visas i vidstående figur.

	Kvävedioxid ¹		Partiklar (PM ₁₀) ²	
	Före ombyggnad	Efter ombyggnad	Före ombyggnad	Efter ombyggnad
Fordonsmängd	9 700 f/d	14 550 f/d	9 700 f/d	14 550 f/d
Emissionsfaktor	1,2 g/fkm	1,2 g/fkm	240 mg/fkm	240 mg/fkm
Avstånd från vägmitt	35 meter	35 meter	35 meter	35 meter
Halt	31 µg/m ³	37 µg/m ³	15 µg/m ³	17 µg/m ³

¹ I relation till tim-medelvärde där miljö kvalitetsnormen är 90 µg/m³

² I relation till års-medelvärde där miljö kvalitetsnormen är 40 µg/m³

Tyréns AB har utfört beräkningarna i mars 2005. Beräkningarna visar att halterna ligger under såväl miljö kvalitetsnormerna som den nivå då mer detaljerade beräkningar rekommenderas.

Vibrationer

Planområdet bedöms inte vara vibrationskänsligt. Den om- och nybyggda vägen dimensioneras med hög standard och bärighet. Eventuellt behov av förstärkt grundläggning, som exempelvis vibrationsdämpande åtgärd, utreds noggrant vid detaljprojekteringen för vägen.

Säkerhet, Farligt gods

Österleden utgör en del av stadens huvudgator. Trafiken kommer att vara blandad även om personbilarna starkt dominerar. Säkerheten för oskyddade trafikanter med hemort bland annat i Brillinge tillgodoses genom planskilda korsningar under Österleden och Fyrislundsgatan.

Transport av farligt gods, främst petroleumprodukter, kommer att vara tillåtet på Österleden. Vägens standard är god från säkerhetssynpunkt. SGU, Sveriges geologiska undersökning, redovisar en "Översiktlig hydrologisk konsekvensbedömning" i en rapport betecknad 08-1656/2005.

Generella planbestämmelser ger underlag för lokalisering av pumpanläggningar och magasin för flödesutjämning och rening av dagvatten. Utformningen av anläggningarna skall göras i samråd med kommunens landskapsvårdare och bygglovarkitekten. För dammanläggningarna kan det bli aktuellt med marklov.

Landskaps- och kulturvård

Landskapet förändras påtagligt genom ombyggnaden av Österleden/Fyrislundsgatan. Nuvarande vägsträckningar tas ur bruk för att ersättas av nyanläggningar på annan plats. Förändringen av landskapet kan kortfattat beskrivas som att ”nya väganläggningar tar sin plats och slopade vägar lämnar utrymme för annan användning/återskapat landskap”.

Fyrislundsgatan berör område av riksintresse för kulturvård. Den mark som tas i anspråk har betydelse som respektområde kring gravfältet öster om gatan. Marken brukas idag som åker. Inga kända fornlämnningar berörs men en arkeologisk förundersökning måste göras innan marken kan tas i anspråk för vägändamål.

Den nuvarande Slavstavägen mot Vaksala kyrka och Årsta tas ur drift för biltrafik. Vägen kan omformas till GC- väg. Det egentliga fornlämningsområdet återknyts därmed bättre till kyrkomiljön.

Rekreation och friluftsliv

Väganläggningarna gör inget intrång i mark av betydelse för rekreation och friluftsliv. GC- vägar med god säkerhet och tillgänglighet till friområden öster om staden ordnas längs och tvärs Österleden och E4.

Växt-och djurliv

Ingen inventering av växt- och djurliv har gjorts med anledning av planarbetet. Den mark som tas i anspråk består till övervägande delen av åkermark med ensartad växtlighet och förmodat artfattigt men generellt sett individrikt djurliv. Vägprojektet bedöms därför ha liten inverkan på den biologiska mångfalden.

Mark och vatten

Marken består huvudsakligen av matjord som överlagrar lera i lager av varierad tjocklek. I grannskapet finns inslag av morän och berg i dagen som tyder på hyggliga grundläggningsförutsättningar. Vid projekteringen av vägen måste en geoteknisk utredning göras för att säkerställa en god grundläggning och ett eventuellt behov av skydd för föroreningar till mark och vatten. Inga formella skyddsområden för grundvatten berörs. En översiktlig hydrologisk utredning görs som grund för eventuellt fördjupad utredning vid detaljprojekteringen.

Hushållning med naturresurser

Väggropparna utföres i huvudsak av annat material än naturgrus.

MEDVERKANDE I PROJEKTET

Detaljplanen har upprättats av stadsbyggnadskontoret. De närmast berörda tekniska kontoren och ledningsägarna har bidragit med sakuppgifter som underlag för planarbetet. Tyréns AB har på uppdrag av Gatu- och trafikkontoret utfört trafiktekniska utredningar samt beräkningar av trafikallstrat buller och föroreningar till luften. SGU har på kontorets uppdrag gjort en "Översiktlig hydrologisk konsekvensbedömning".

Tidig information och samråd har skett med länsstyrelsens planenhet och kulturvårdsenhet.

STADSBYGGNADSKONTORET

Uppsala i oktober 2005 Vid antagandet kompletterad på sidan 19 med uppgifter om "Översiktlig hydrologisk konsekvensbedömning".

Margaretha Nilsson
planchef

Lars Göran Wänstrand
planingenjör

Detaljplanens beslutsgång:

<i>Godkänd av byggnadsnämnden för:</i>	• <i>samråd</i>	2005-05-12
	• <i>utställning</i>	2005-10-20
<i>Antagen av byggnadsnämnden</i>		2005-12-15
<i>Laga kraft</i>		2006-11-23

GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

ORGANISATION

Tidplan

Österleden/Fyrislundsgatan planeras för att kunna tas i bruk samtidigt med öppnandet av ny E4 och Bärbyleden 3 i oktober 2007.

Om målet skall nås måste detaljprojektering av väganläggningen påbörjas parallellt med planläggningsprocessen.

Genomförandetid

Detaljplanens genomförandetid är 5 år från det antagandebeslutet vunnit laga kraft.

Ansvarsfördelning, väghållare

Kommunen är huvudman och väghållare för Österleden/Fyrislundsgatan. Vägverket är väghållare för väg 288 till vilken Österleden/Fyrislundsgatan ansluts med en cirkulationsplats.

Kommunen har det samlade administrativa och ekonomiska ansvaret för att få till stånd anläggningarna inom planområdet samt för eventuellt övriga åtgärder som föranleds av vägprojektet. Kommunen svarar för anläggningarnas drift och underhåll.

Avtal

Kommunen löser in den mark som krävs för att genomföra projektet. Merparten avser ett markområde för ombyggnaden av Fyrislundsgatan. Delar av marken kan vara utarrenderad för jordbruksändamål.

Förteckning över fastigheter som <i>helt</i> eller <i>delvis</i> påverkas vid genomförandet av projektet. Ägoförhållanden framgår av fastighetsförteckningen.	Ändamål, ny användning av marken.	Kommentar
Brillinge 2:27	Gatumark omformas till tomtmark	Delar av Brillingevägen slopas
Brillinge 2:32	Gatumark omformas till tomtmark	Delar av Brillingevägen slopas
Brillinge 3:1	Park kompletteras med GC-väg	
Brillinge 4:1	Park/skydd, GC-väg	
Brillinge 4:4	Park, skydd	
Gränby 21:4	Tomtmark omformas till gatumark	Ombyggnad av Marknadsgatan
Sala Backe 1:38	Gata	Ombyggnad av Fyrislundsgatan
Vaksala 1:1	Gata, park/skydd, GC-väg	Nysträckning av Fyrislundsgatan, GC-väg
Vaksala 1:19	Gata, park/skydd, GC-väg	Nysträckning av Österleden, GC-väg
Vaksala 1:22	Gata	Berörs av gatuområdet
Vaksala 1:24	Park/skydd	
Årsta 11:9	Gata	

Fastigheter som *helt* eller *delvis* påverkas vid genomförandet av projektet.

Gestaltningssprogram

Målet är att skapa en tilltalande och värdig infart till staden. I samverkan med kommunens fackkontor utformas i detalj väganläggningar, konstbyggnader och friområden kring vägen vid upprättandet av bygghandlingar. Särskild vikt skall läggas på anpassning till landskap och bebyggelse samt med respekt för de kulturella värdena i anslutning till vägen.

FASTIGHETS RÄTT

Fastighetsbildning, gemensamhetsanläggning mm

Detaljplanen ger underlag för erforderliga fastighetsrättsliga åtgärder.

EKONOMI

Planekonomi

Projektet Österleden/Fyrislundsgatan omfattar anläggningar inom denna detaljplan samt delar av vägen som tidigare planlagts i detaljplanen för Bärbyleden.

Genomförandet av projektet, såväl administrativt som kostnads- mässigt, faller i allt väsentligt på kommunen. Planerings- och projekteringsarbetet bör påbörjas utan fördröjning så att anläggnings- arbetet skall kunna upphandlas och utföras i tid för projektets färdigställande till oktober 2007.

Gatu-och trafikkontoret har överslagsmässigt beräknat anläggningskostnaden för Österleden/Fyrislundsgatan till ca 46 miljoner kronor. Erforderliga medel reserveras i kommunens budget från och med år 2006.

Inlösen, ersättning

Kommunen måste lösa in mark för omläggningen av Fyrislundsgatan.

UTREDNINGAR

Tekniska utredningar

Detaljplanen ger en ram för anläggningen av Österleden/Fyrislundsgatan. Till grund för planarbetet har utredningar och inventeringar genomförts till en nivå som för planläggningens behov klarlägger förutsättningarna för projektet. För detaljprojektering av bygghandlingar krävs djupare studier avseende bland annat mark- och hydrologiska förhållanden, utredningar för avvattningsystem, trafikteknik inklusive säkerhet samt miljö och utformning av anläggningar och friområden.

SGU, Sveriges geologiska undersökning, redovisar en ”Översiktlig hydrologisk konsekvensbedömning” i en rapport betecknad 08-1656/2005.

Arkeologi

Planområdet berör flera fornlämningsområden. För att ta marken i anspråk för väg och andra anläggningar krävs prövning enligt kulturminneslagen, KLM.

Masshantering

Vägprojektet ger upphov till små volymer överskottsmassor. I huvudsak rör det sig om fasta lerjordar inklusive matjord. Avsikten är att till stor del återanvända överskottsmassor av god kvalitet för modellering av friområdena i anslutning till Brillinge. När terrängen formats skall ytorna besås och planteras.

Eventuellt förorenade massor hanteras i särskild ordning och enligt överenskommelse med tillsynsmyndigheten.

MEDVERKANDE I PROJEKTET

Detaljplanen har upprättats av stadsbyggnadskontoret. De närmast berörda tekniska kontoren och ledningsägarna har bidragit med sakuppgifter som underlag för planarbetet. Tyréns AB har på uppdrag av Gatu- och trafikkontoret utfört trafiktekniska utredningar samt beräkningar av trafikalstrat buller och föroreningar till luften. SGU har på kontorets uppdrag gjort en "Översiktlig hydrologisk konsekvensbedömning".

Tidig information och underhandssamråd har skett med länsstyrelsens planenhet och kulturvårdsenhet.

STADSBYGGNADSKONTORET

Uppsala i oktober 2005 Vid antagandet kompletterad på sidan 3 med uppgifter om "Översiktlig hydrologisk konsekvensbedömning."

Margaretha Nilsson
planchef

Lars Göran Wänstrand
planingenjör

Detaljplanens beslutsgång:

Godkänd av byggnadsnämnden för:	• samråd	2005-05-12
	• utställning	2005-10-20
Antagen av byggnadsnämnden		2005-12-15
Laga kraft		2006-11-23